

Obsah

Plánované akce

Společenská kronika

Jubilanti

Bratr Jožin zvaný Chozé

Folklorní akce

Adventní koncert ve Znojmě

Zase šlapeme „po svých i cizích“

Drapte, drapte...předvečer Tří králů

Skoroběžkový víkend na Třech Studních

Názory, diskuse, polemiky

Jen pár vět

Rozporuplný přístup k verbuňku

Malovaný kraj

Ostatní

Usnesení valné hromady Slováckého krúžku v Brně ze dne 16. 1. 2008

Česká Miss je opět ze Slovácka

Tma

Obrazová příloha

Plánované akce

besedy: 16. 4. košt pálenek, 21. 5. hostující soubor, 18 .6.

oslavy 100 let 8. 11 .2008 na Stadioně (Kounicova 20/22), termínu plesu 7. února 2009

Společenská kronika

Jubilanti

jubilant	narozen	věk
Veselý Jiří	8. 4. 1938	70
Ing. Sýkora Josef	11. 4. 1948	60
Stehlík Karel	19. 4. 1928	80
Sýkorová Božena	23. 4. 1948	65
PhDr. Holý Dušan, CSc.	25. 4. 1933	75
Vízdalová - Bohunková Jitka	8. 5. 1923	85
Karolčíková Miluše	27. 5. 1948	60
Ing. Škollová Zdeňka	13. 6. 1923	85

Jubilantům přejeme mnoho štěstí, pevné zdraví a spoustu příjemných chvil strávených ve Slováckém krúžku v Brně.

Bratr Jožin zvaný Chozé

Jak bych ho enom popsala - veliký hudebník, hraje na husle, na kytaru, na flétnu, pěkně spívá. Když dělal přijímačky do Brna na pajdák, tož mňel zaspívat nějakú tú písničku. A tož zaspíval. Na Pulčinách dozrávajú kulovačky, lehni si ty moja milá hore značky... A byl přijatý.

V brněnském Slováckém krúžku hraje terc nebo aj kontry, jak je potřeba. Je Mustr (Moravská univerzita strécovská). Asi před desíti rokama byl slavnostně promočen - nesplétli ste sa, opravdu sa to tak užívá - strécem rechteorem Rudynkem Zavadilem za Stréca. Chodívá hrávat aj ze všelijakýma brněnskýma country kapelama. V Brumově začínal hrát ze Šveholníkama, kamarádama z Kopanice.

Začali sa dávat dohromady asi tak v pubertě - na husle hrál teda náš Jožin, na basu Jožka Bařinkúj, na bubny Luboš Adamuškúj, na benžo Jura Lysákúj, na kytaru Zdeněk Lysákúj a na mandolínu Milan Lysákúj. Eště s nima hrál Luboš Bednářúj. Když chodili postupně ogaři na vojnu, tož sa zastupovali, gde bylo potrebas. Jestli sem to teda popléšla, ať je ně odpuštěné. Píšu celá ména, abych - až si to jednúc budu číst - si na šecky spomněla. Byly to krásné roky a je na co spomínat a já už včil mám sklerózu.

Šveholníci byla místní skupina, hraje dodnes, ale už v jiném složení. Ze starých muzigantů tam ostál už enom Jožka Bařinkúj, ale hraje už na basovú kytaru. Osobně sa ně víc lúbí, když sa hraje na klasickú basu.

Gdyž byl Jožin eště školák, jěl s kamarádama lyžovat na Holý vrch, to je v Brumově nejvyšší kopec. Cestú nazpátky to na Jožina přišlo. Co včil. Tož si stáhl gatě, přičopl si, udělal co potrebovál, gatě natáhl a jel dál, enom to svišťalo. Víte co si dovězl dom z Holého vrchu? Zostalo to přilepené na lyžách.

Hrozně rád jezdíl na kole, ale maminka měla strach, aby ho nepřejelo auto. Tož aby nemohl jezdit, zdělali z kol pláště aj z dušama. Ale malý Jožin si věděl rady. Hodíl kolo přes plot a už jezdíl po ráfkách. To byl rachot! Dom ho dovědl četník Dušánek - eště v modré uniformě.

Chodíl na gympl do Klobúk, měli tam dobrou partiju. Samí pěkní ogaři, moc sa ně lúbili, ale věděla sem, že pro nich su cěrka z dědiny a ně připadali takoví jak z města - už byli prostě otrkaní, o dva roky vyšěj. Já v prvním, oni ve třetím ročníku. O přestávkách chodili do hospody na pivo, hráli kulečnick, sem tam místo do školy za školu na nejaký ten mejdan.

O jednych prázdninách chodil Jožin na brigádu do místního pivovaru. Tam mohl vypít piva kolik chtěl, dom si ale nesměl vzít nic. Tož sa snažil.

Jednúc, už tak navečér, ho doma furt nebylo. Maminka už měla strach, co s ním je. Tož nás vyslala, abyzme ho šli hledat. No ale nenašli zme ho. Když už byla tma, maminka to nevydržala, vzala si baterku a šla ho hledat. Asi zhruba tak předpokládala, gde ho hledat - najvíc času v tych rokoch zme trávívali na Lysákovéj chatě, tam zme sa dost schodívali. Šlo sa tam přes úzký lesík podle místní cesty. V tom lesíku uprostřed stávala zbitá lavečka, gde sa schodívali potajmu mladí.

Jak tak maminka po té cestě ide, neco sa jí zazdalo podezřelé. Jak by neco uslyšela. A baže to byl on. Náš Jožinek. Ležal chudák na zemi a chrápal. Prevít pivo.

Včil je Jožin učitelem, učí na Speciální škole v Ořechově za Brnem. Moc toho nenamluví, ale sem tam nám řekne nějakú tú historku ze školy z děckama - když neco děcka vyvedú, každý trest začíná... Mám rád pana učitele, a proto. Když sa mu zatúlalo na vycházce děcko, tož psalo. Mám rád pana učitele, a proto ho nebudu opouštět v těžkých chvílích. Zahrál našu státní hymnu a ptá sa. Co sem to zahrál? Prý Vinetú.

Ze svojú ženú Alenkú majú dvě šikovné děti, Vendulku a Pepu a potom eště aj dřevěný srubek v Malé Morávce. Je tam nádherně. Chozé rád dělá a pomáhá druhým, furt sa nabízá, jestli nepotřebujeme neco pomoct, že by přijel. Dělá tak, až z něho leje, nevadí mu, když slunko svítí, když prší. Chytné rýč a začne ryt, tu zas kolečka a ide vytrhávat plevel. Začne obírat jabka nebo řezat dřevo. Hned zas umývá náčení, uklúzá, chvílu zasěj ide luštit křížovky, potom zebere kýbl a ide na hřiby. Asi nechce, aby sa mu nejaká práca zprotivila.

Ale gde to náradí položí, tam to takéj druhý deň najde. Aspoň to nemosí druhý deň zas hledat, gde by to bylo poskovávané. Takéj sa u nich furt neco hledá. Na to má ale Alenka, jeho žena, dobrý recept. Vezme hrneček, převátí ho dnem hore a poprosí svatého Antoníčka, ať jí to pomože najít.

Jednúc, když zme přijeli na chatku, tož sa Chozé pyšnil, že šecko vyprál - spacáky, deky, dečky, prostěradla, zlavce. A víte jak? Poščál si míchačku, trošku ju vymýl, dal tam prášek, ocet, zapnul míchačku a prál. A jakže

máchá prádlo? Vedle chaty teče potok, tož ty deky přiváže za provaz k lavce a hodí do prúdu aj z půl dňa vymáchat. Potom to rozvěsí gde sa dá.

Gdysi k nim přijeli poprvní známí na srub. Naši byli akorát pro vodu, že jim došla. Jezdíja pro minerálku do Karlovy Studánky. Jejich syn Pepa - šak už mňěl asi 12 roků - byl na chatce sám. A tož si chtěli uvařit kafé a ptajú sa... Z kama si berete vodu na kafé? A Pepa že z potoka. Ani o tom možná neuvažuje, co říká, možná ani nezaznamenal, na co sa vlastně ptajú. Moc nepřemýšlá o tom, co dělá. Gdysi sa mu utrhl kanička od bot. Tož si ju vzal z jiných bot, co sa mu líbila. Generální ředitel velikého podniku ju potom na svojí chatě marně hledál a hleděl na svoju botu bez kaničky jak na Jiříkovo vidění. Šak totěž udělál aj Hanzimu.

Tož oni idú, naberú vodu z potoka, zalejú si kafé, vypijú.

Naši sa vrátija a... Dáte si kafé? Už zme si uvařili. A gde ste vzali vodu? No z potoka.

Půl Morávky tam vypúšťá svoje splašky. Ze začátku zme to také nevěděli, chodili zme si tam umývat zuby, aj tak jinak šelicos poumývat, co už bylo třeba. Potom zme sem tam cítili, že to nebude zas aj až tak čisté. Ale člověk nemože byt zas až tak háklivý. Tělo si mosí vyrábjat aj obranné látky. Gdýž sa nemá proti čemu bránit, tož si je ani nevyrábja. Zlenivý a propadá tak víc nákazám.

Ale tak hrozná tá voda nebude, gdyž sa tam prohánajú pstruzi.

Chozé rád chodí do lesa na hřiby. To sem tak jednúc s ním zase šla, že bych si ráda neco dovězla dom na sušení.

Tož ráno - já sem dostala na záda batoh, do něho kýbl,

on si vzal batoh, do něho kýbl a eště jeden kýbl do ruky a enom Saša - Rus, veliký estét si vzal košík. Ale veliký. A šli zme. Pochodili zme moc lesa - šak nás aj hnalo jelení trúbení, byla zrovna říje - a nazbírali strašnú spústu hřibů. Šecky ruksaky a kýble byly plné. No ale najhorší na tom je potom ty hřiby čistit, to hledání a zbírání je krása.

Naštěstí si Chozé věděl rady, co s tým vyvede. Něco povařil a dál do 4 l flašek od okurek, zbytek nasypál do velikéj přepravky a... Na, vem si to dom. Poléla ňa hrúza. František ně řekl, ať teda nepočítám s tým, že ně bude pomáhat, nebo mu bylo hrozně zle.

Gdyž jedeme z Morávky dom, je mu zle pokaždé. Nevím, čím to može byt...

Tož dojeli zme dom a já do půlnoci čistila, zavařovala, smažila a sušila. A to sem eště asi půlku hřibů vyhodila.

A brácha sa potom enom tomu usmíval, co sa mu zas podařilo vyvést.

Řekla bych, že je spíš takový samotář. Gdýž přijede a není zrovna žádná práca, stačí mu dat křižovku nebo nejakú knížku a už si vystačí. Gdýž ho zavolám, že sa ulévá, tož štamprlu vypije a zas ide luštit. Je nenáročný jak na jídlo, tak na oblečení. Má strašně rád obíračky - to my šeci Pavlíci. Kupuje si nejaké už orvané kuřata, říká sa tomu prý skelety a tý si vaří. Prý pro psa, ale gdyž nám nabídne a my sa do toho šeci pustíme, chudák pes už nemá šanci.

Má radost, gdyž nekohe zláká, aby s ním šel negdo na túru - pěší, na kole, na běžky, to je jedno. Ale už sa málogdo nechá ohnúť. Šeci ho už znajú. Rád vybírá trasy, kama nevede cesta kolem hospody, nebo sa jí záměrně vyhne s tým, že po cestě sú eště další a lepší. Može sa jít dvě hodiny, šest hodin, mu to nevadí. Šeci natěšení, že sa negde zastavíme na pivo a on je zas rád, jak nás zas šecky dostál. Nakonec má pravdu. Bez hospody to také ide.

Ale zas sa negde aj zastavíme. Je tam kytara, zasedne sa a zvlaží sa hrdlo dobrým pivem. Eště sa k tomu venku zazpívá, posedí a povykládá nejaké to slůvko s lid'ama - je to nádhera.

Jednúc, po dost' velikéj pařbě dlúho do noci Chozé naplánoval túru přes Mravencovku aj Malý a Veliký kotel. Krásná trasa. Napřed zme jeli do dlúhého kopca na koloch do Karlova. Nemohla sem to ani vyšlapat. Potom zme tam kola u Ostřížka nechali a šli zas dlúho do kopca, aby zme sa vlastně dostali na vrstevnicu, jak sa říká. Chozé šel radši dopředu a dobře věděl proč sa drží daleko od Františka. Nebo bylo enom slyšet... Já ťa zabiju, šak počkaj, až ťa dojdu, já ťa zabiju.

František mňěl silnú kocovinu, hlava ho bolela, špatně od žaludku a nemohl pořádně ani chytit dech. Zvlažit hrdlo nebylo gde, nebo trasa byla zas volená tak, aby sa nešlo kolem žádněj hospody a eště sa dalo do děšťa. No ale dobře to dopadlo. František ho nedošel. Chozé je tu s nama dodnes.

Také sa mu podařilo zlákat jednu jejich kamarádku na běžky. Tá to měla poprvní na nohách a Chozé jako že ju to naučí. Tož nevěděla, chudák, co ju čeká. Gdýž sa ptala, co má dělat, tož že má jet rovně. Jezdili nejakýma cestama, gde to bud' strašně rychle jelo nebo zas najelo vůbec. Tož si svoje počsané běžky za 250 K většínú odněsła na ramenách.

Naša Zdenička s ním v dobré víře také jednúc šla na běžky. Tá to chudáček aj oplakala, protože túra byla dlúhá a navíc měla boty, co ju tlačily a od bolesti potom už nemohla ani dojít.

Maňa

Folklorní akce

Adventní koncert ve Znojmě

Poprvé jsem měla tu čest zúčastnit se akce, kterou mi mnozí členové krúžku s nadšením popisovali – již po více let se opakujícího adventního koncertu ve znojenském klášteře Louka. Vloni jsem totiž krátce před ním onemocněla a můj podíl se smrškl na zapůjčení několika rekvizit. Letos jsem onemocněla až po něm (právě díky vymrznutí v kostele), takže jsem to stihla. Tudiž nabízím své dojmy:

Nácvik několik let starého pásma „Vánoční koledování“ Petry Haluzové a Jiřího Rašici netrval předtím dlouho, byly jen 3 společné nácviky, které si vedla Petra sama. Pepa Pokorný nám také mailem rozeslal užitečnou pomůcku – počítačové nahrávky hlavních melodií a rozpis hlasů, které nám opravdu přišly vhod. V ženském sboru jsme se předem připravovaly svědomitě, s ostatními složkami to asi bylo trochu horší, hlavně díky prezenčnímu chaosu v mužském sboru. Nicméně jsme to nějak zvládli a v sobotu 15.12. ve 13 hodin jsme vyráželi na jih. Dvěma vozidly, neboť bylo tolik zájemců, že je autobus nestačil pobrat. Karel Tůma obstaral ještě jedenáctimístný tranzit, kam u nádraží nastoupily zpěvačky. Počasí bylo „tak akorát“ - adventní. My dámy jsme již cestou ladily s pomocí ořechovky Jany Húskové a na místo jsme dorazily s předstihem plně připraveny. Já jsem loucký klášterní komplex v centru Znojma viděla poprvé – a byl přes svou značnou zchátralost opravdu impozantní. Nejvíce vysoká budova Návštěvníckého centra Znovínu, kde jsme měli svou základnu. Moc mě nadchla atmosféra místa s historicko-vinohradnickými expozicemi a výtvarnou galerií. Krásné byly i zaklenuté štukové sály, v nichž jsme se převlékali a vystupovali.

Nejdříve jsme absolvovali důkladnou vymrzací generálku v přílehlém barokním kostele Nanebevzetí Panny Marie a svatého Václava, kde byl pak večerní koncert s dobrovolným vstupným ve prospěch Domova důchodců ve Znojmě - U lesíka a na rekonstrukci tohoto chrámu. Moc nám to nešlo, hlavně chyběl dostatek dobrých hlasů v pasáží mužského sboru.

To se projevilo i při samotném vystoupení – Strážničan Mirek, který se účastnil bohužel jen v lavici jako přihlížející, se snažil udivené reakce diváků při nejistých nástupech pastýřů – chasy - usměrňovat tvrzením, že „přece pastýři spali a teprve se budí...“ Také andělovi byla useknuta druhá sloka jeho vystoupení a ženský sbor jen taktak ustál další programový výpadek před písní „Ej panenka“. Trochu jsme zkrátka to pásmo strouhli ... (snad prý to nebylo poznat). Ale závěrečný čtyřhlasý chorál „Bohu čest“ se díky Petřině dirigování povedl a diváci byli celkově nadšeni. My nakonec také, protože to mohlo dopadnout i hůř. (A všichni sólisté zpívali pěkně.)

Měli jsme ale krásné kroje - jaké kdo chtěl: takže byly hornácké, kyjovské, brodské i jiné - a další výpravu (Panna Maria v říze lurdských barev a s latexovým Ježíškem – k ní pěkně ladily zabroušené brýle sv. Josefa, adventně fialová sv. Alžběta, éterický anděl se zvonivým hláskem, útulně naaranžovaný nástin selské světnice, pastýři - ovce v rouše beránčím, atd.), tak byla i pastva pro oko a atmosféra v chrámu byla sváteční.

V horním chrámovém patře za varhanami jsme si pak prohlédli krásnou sbírku vystavených betlémů a zavzpomínali tak na dětství (pro některé už dost vzdálené) - hlavně nad betlémem Josefa Lady a Marie Fischerové – Kvěchové. Kromě papírových vystřihávkových, kterých bylo nejvíc, se tam skvěly i keramické, perníkové, ze šustí. V dalším prostoru výstava pokračovala vánočními pohlednicemi, ty nám nejmilejší ladovské převažovaly. Komu už moc nekručelo v břiše, mohl zajít i do krypty, návštěvníkům ten večer otevřeně.

Po skvělém rautu, který pořadatelé, tj. Římskokatolická farnost Znojmo - Louka a Spolek přátel Hroznové kozy (takhle to fakt bylo na plakátě...), nachystali se skutečnou láskou (řízky, obložené mísy, saláty, pečivo, nealkopití i výborné víno – Sauvignon, Aurelius a MT) jsme pokračovali cimbálovou veselící společně s návštěvníky. Ta už byla veselejší, po hodování se tančilo a zpívalo, až i panu faráři v kole vlála sutana. Aj na verbuňk došlo, i když k adventu možná moc nepatří...

Skoro se nám nechtělo domů, ale nás ženy v tomto období zavalují předvánoční domácí povinnosti, a tak jsme využily možnosti odjet dřív než zbytek autobusu. Na cestu jsme ještě dostali (- i proto, poněvadž s námi kromě šoféra cestovali ještě dva muži – Vašek L. a Mirek od Ženi)) další víno, tentokrát červené – ale nevím jaké, podali mně ho ze zadu a přes zvukovou kulisu jsem se nic nedozvěděla. Bylo výtečné !

Jak dojel zbytek, nevím – ale určitě taky dobře !

P.S.

Na vánoční besedě (to už jsem byla nemocná) prý toto pásmo dopadlo podstatně lépe. Škoda tedy, že takové krúžkařské akce nebývají vždy obsazeny tak, jak by bylo pro zdar věci záhodno...

Jiřina Lacinová

Zase šlapeme „po svých i cizích“

30. prosince 2007

Už v říjnu se ozvala Hana M.: „Letos žádnou trasu neplánujte, plánovat chci já. Teda jestli to bude schváleno...“ Bylo.

Sraz v 8,30 na nádraží, odjezd z 5. nást. v 8,46 do Silůvek – tak zněl befél. Splněn byl beze zbytku. Postupně jsme obsadili půl vagónu, neb nás nebylo pět, ale šestnáct (a ještě „bahna společenská líná“ čili dvě zpěvuleny nedorazily, a jen jedna měla důvod!).

V Silůvkách čekali další čtyři pochodníci a pes. Společné foto „před použitím“ bylo nezbytné, poté jsme vyrazili po modré na Hlínu. Poprvé s námi táhli Saulovi a Ferda.

Sv. Petr se rozhodl, že jsme si zasloužili. Fůru mlhy... ale nešlapalo se špatně. O pauzách dostaly pusy své: nejen několik vzorků slivovice kolovalo, taky italská grappa, svařáček, kafe nebo jen čaj, sem tam bábovka - jak je ctěná libost. Těch pauz bylo dost, leč proviantu taky. Zimou ani žízni nikdo netrpěl.

Blázni s digitály litali dopředu nebo naopak zůstávali pozadu, stejně jako Ferda. Hlavně se pletli ostatním pod nohy. Jenže ta namrzlá bílá nádhera kolem nemohla zůstat nepovšimnuta!

Na Hlíně nás očekával správce na rozhledně V. Menšíka. Ty schody jsme vyšlapali, ale asi někdo zlobil: výhled do okolí nic moc. Mlha se zatím nezvedla a už ani potom to neudělala. Nevadí. Nahoře jsme si nalili, zazpívali a s ojíňenými vlasy (kdo je má...) sestoupili spořádaně dolů. Fakt, nikdo ani k zemi nešel, i když sem tam klouzala.

Pod kopcem se Hana s Karlem odpojili, osedlali čekající vymrzlou Felicii a jeli pro další opuštěný vůz do Silůvek. Ostatní táhli dál. Silnicí kolem Božích muk, vršky s vinohrady i polňačkami až dolů do Mělčan. Po jedné stojíme v cíli čili „u Macháčkova“ (ušli jsme asi 10,5 km).

Hned za vraty se na nás vrhl uvítací výbor: Žeňa s Mirkem (přijeli „vozmo“) dekorovali první příchozí perníkovými medailemi. Poté, co se v předsíni navršila hromada bot, dělíme družinu. Jedna část zasedá v jídelně, druhá v kuchyni. „Poslouchejte, to jste vybělili příbuzné nebo obecní úřad? Kde se vzalo tolik židlí? - To neřeš a sedej!“ Krásně to tu voní... Hanka nám navařila mňamky, jaké ani neznáme. Zuzka s mládencem obsluhovali, Jirka se staral o pití. Však taky Macháčci pochod vyhlásili jako dodatečnou kolaudaci. Dokonce je chvíli i ticho (to jak se nám dělaly boule za ušima, všecko bylo moc dobré).

Trochu jsme povizitýrovali, pochválili domácí pány (ta spousta práce je vidět) a seznámili se s Ferdíčkem-andulkou. Na rozdíl od Lojzy a Zdeňka nemluvil... Nutno ovšem podotknout, že Lojzík si i zaperlil: „Hani, ta trasa byla tak geniálně

naplánovaná, že jsme mohli na záchod, kde jsme chtěli...“

Potom se ozval Jirka: „Jde se do sklepa, zvedejte se.“ Nebylo to tak jednoduché. Za prvé jsme se rozlenořili, za druhé před sklepem tekla voda. Tedy původně. Teď tu bylo náledí... nakonec se všem podařilo zdolat tuto překážku bez úhony. Jirka nás nahoře uvítal proslovem, poté jsme slezli po schodech a „sklenky sem!“ Nalévalo se samé dobré. Totéž se nedá říct o zpěvu, který se tu ozýval. Něco šlo na vrub nachlazení, něco únavě, část určitě „požití.“ Zkrátka: už jsme zpívali líp. Ale i tak nám bylo dobře.

Končili jsme všichni před pátou, i když Macháčci hecovali „na sedmý spoj.“ Ne že by se nechtělo ještě setrvat, na druhé straně bylo toho dost a v nejlepším přestat je rozumné (no fuj – to je mi důvod!). Taky v autobuse se podávala „švestková“, zavoněla jedna radost. A zase se zpívá. Klika, že nikdo ze spolecestujících nenadával. V Modřicích jsme museli přestupovat na tramvaj, a potom už „domů, pane Berka. I ostatní...“

Tento pochod můžeme opět po roce zařadit na 1. místo v počtu účastníků: 20 + pes (počítají se pochopitelně jen ti, kdož šlapou). Tak mě napadá, kde se sejdeme příště... v tělocvičně?

Uvidíme, těšme se a trénujme.

- JA -

Drapte, drapte...předvečer Tří králů

Jestli máte na mysli draní peří, pak jste to správně odhadli.

Protože pocházím z dědiny dolňáckého Slovácka, scházely se u naší babičky každý rok v zimním období tetičky, sousedky a příbuzné ženského rodu k draní peří. Bylo to období vegetačního klidu, kdy pole již odpočívala, a tak se peří z domácích husí připravovalo pro výbavu dalších generací. Já jako malé děvče jsem také ráda pomáhala a přitom napjatě poslouchala, co se v dědině děje, kolem omladiny i ostatních z blízkého okolí. Byla to taková informační kancelář, protože kromě obecního hlášení a rádia nebyla žádná média.

A že se to odehrálo i zde v Brně, v dnešní uspěchané době, o to se zasloužila naše vedoucí zpěvačka Yvona. Kolem Vánoc o tom něco naznačovala a po Novém roce se opravdu ozvala e-mailem nebo telefonem, že to myslí vážně – a ne že jenom „jako“, ale opravdicky. Prý je toho (rozuměj peří) něco kolem 1 kila, že to bude za chvíli hotové, a pak si posedíme a zazpíváme.

Tak se nás v předvečer Tří králů sešlo na Úprkově ulici u Yvy v bytě celkem 7 včetně jednoho zástupce mužského sboru Vaška, který to jako malý kluk také doma zažil a umí to. Jeho věrná Marcelka totiž přitom opravovala hornácké rukávce, které obětavě shání v Javorníku, to jí bylo milejší než draní, ve kterém ji zastoupil Vašek.

Když jsem uviděla větší igelitový pytel plný peří, hned jsem řekla, že to je draní tak na týden, a ne na chvíli. Ale dali jsme se do toho, některé opatřené šátkem, jiné klouzavou halenou (půjčenou), eventuelně jsme odložily kalhoty, které by byly plné peří. Ale abych nezapomněla, na zahájení jsme si připili na Nový rok a „Tříkrálovou dračku“ štamprličkou páleného – nebo vařeného či čerstvého vína, jak kdo chtěl. Drali jsme, sedíce kolem stolu, docela dobře – trochu méně hlučněji mluvíce a nekýchající, jinak by to peří létalo až ke stropu. Zedrané peří se dávalo do misek, odpad na stůl a po naplnění misek se vše sesypalo do velkého hrnce asi 20 l obsahu s pokličkou. Občas jsme se napili svařáku a také došlo na zpívání, které Yva zahájila. Zpočátku se též zpívalo hlavně těm nachlazeným, které musely občas použít kapesník bokem, aby se peří nerozlétlo na celou kuchyň. Velmi dobře mezi nás zapadl Vašek – náhradní dračka, kterému to opravdu dobře pasovalo. Po opravě rukávce se přidala také Marcelka. Velice se osvědčily jako profesionálky i ostatní zpěvačky – Jiřka, Boženka, Jana H. a moje maličkost (Blažena) a samozřejmě majitelka bytu Yva. Ta každou chvíli nabízela i občerstvení – velmi dobré jednohubky, koláče a pití.

Asi po 2,5 hodinách jsme odevzdali plody našeho draní do hrnce a nastalo čištění. Někteří odložili pracovní haleny, šátky, ale i tak na nás zůstalo dost peříček. Takže přišla na řadu domácí technika – vysavač. Tím nás Yva očesala (včetně Vaška) a po krátkém úklidu Vašek pomohl v dalším pokoji zatopit v krbu, kam jsme se přesunuli na „aldamáš“. To bývalo větší pohoštění na závěr draní.

Usadili jsme se na pohovkách kolem krbu a za vykonanou práci jsme dostali výbornou zelňačku s klobásou, koláče a další občerstvující pochutiny a nápoje. Přitom jsme poslouchali CD z Míkovic, abychom postupně naladili na program nového jubilejního roku 2008.

Na závěr bylo rozhodnuto, že pokračování „draček“ necháme na organizátorce, neboť jsme zedrali asi jen 1/5 objemu pytle s peřím. Rádi si tuto milou akci zopakujeme.

BŠ

Skoroběžkový víkend na Třech Studních

18. - 20. 1. 2008

Předloni jsem se poprvé zúčastnila tradičního pobytu na Vysočině, kam tzv. „lyžařská sekce“ Slováckého krúžku již po více let v lednu vyráží za zimními radovánkami. Bylo to vůbec mé první setkání s přítomnou částí ženského pěveckého sboru. Milá atmosféra celé akce byla umocněna štědrnou sněhovou nadílkou, měnící kraj do pohádkové podoby zimního království. Po mnohaleté odmlece jsem tehdy vytáhla své archaické (ještě hikorové) běžky a těšila se, že ne naposledy.

Vloni jaksi sněhu nebylo ani v Alpách, natož na Českomoravské vrchovině, kromě toho byl pobyt stejně odvolán kvůli smutné nutnosti zúčastnit se v tom termínu pohřbu bývalého starosty p.Krista.

Takže snad letos!...Od listopadu se sněhová situace vyvíjela vcelku nadějně, takže těšení nabývalo reálné podoby. Týden před oním příjezdovým pátkem navíc kolem Žďáru vypukla sněhová kalamita – tak je to snad tutovka.

Nicméně – teplá fronta jala se vyhlídky poněkud kazit, přesto jsme se s exmanželem Karlem T. tvrdošjně připravovali a stále doufali, že tentokrát již ano. Pohled na internetový radar však boří poslední naděje... Usuzuji, že sice do přírody určitě vyrazíme, ale nemá cenu tahat s sebou lyžařskou výstroj – bude jen v autě zavazet. Místo toho balíme terénní obuv, psa a chodecké hole (bohužel zapomínám nasazovací „nekluzky“ na boty, čehož později trpce lituji). Aspoň si pochodíme na čerstvém vzduchu a „pobudeme“ s prima partou.

Pobytové místo - chatkovou osadu „U pramene“ z období reálného socialismu - kupodivu bez bloudění nacházím, zvládáme bez úhony ledovku s kopce a parkujeme vedle osamělého Linhartova Twinga.

Několik dalších osadníků tu však je, ostatní se teprve sjíždějí. Nakonec je nás 17 (z toho 5 z ženského sboru, a 1 bývalá členka). Se sněhovou pokrývkou to zase nevypadá tak špatně, jak se z Brna zdálo, a začínám litovat, že jsme tak „změkli“. Václav s Dajkou hrdě hlásí prvních 10 najetých kilometrů, Josef H. a Miluška také odněkud přijíždějí na běžkách. Na 2 chatkách nás bydlí po 6, aspoň to bude levnější. Zbytek osazenstva obývá restaurační budovu a nový pan správce nám snáší modré z nebe (i pivo od benzínky). Proti přítomnosti našeho psíka Ferdy nikdo nevznáší námitek, neb se chová vybraně společensky (i když ho máme z útulku).

Po první procházce do okolí - Ferda se mohl zbláznit radostí nad sněhem, kterého si letos moc neužil - se večer scházíme v Linhartovic chatce, popíjíme, zpíváme, klábosíme, zobeme dobrůtky (nepřekonatelné byly kyselé hříbky, dodané Yvonou) a Marcelka vše pozoruje přímo z postele. Začíná mrholit...Ale ráno to bude zmrzlé a vyrazí se na túru! (smutně si představuji, jak budeme běžkařům závidět).

Pršelo celou noc a po probuzení vyhlížíme přes dešťové provázky na olezlé pláně s ojedinělými ostrůvky špinavé sněhové břečky, vane vlahý větřík. Proti minulému pobytu krajinu vůbec nepoznávám. Po společném snídání, prodloužené chmurným čekáním na konec deště, se dělíme na dvě skupinky, které vyrážejí do terénu, jedna za okolní kulturou (galerie ve Sněžném), my k nejbližší hospodě (do Fryšavy), kde si vylepšujeme náladu zvěřinovými specialitami. Cestou zpátky jsme obhlédli Chňoupkovu bývalou rezidenci a rozvažujeme možnost zúčastnit se večer hasičského bálu ve Fryšavě (ta však byla později zavržena). Vzali jsme to s pomocí Lojzovy „halúzkovéj“ cesta necesta - poli, lesy - a já mnohokrát propadla do sněhových návějí, pod nimiž zurčely jarní potůčky. Naštěstí mám speciální ponožky, které hřejí i mokré. Bylo to však romantické, hlavně v lese za večerního šera...

Po večeri (kde všichni ochotně postupují kuřecí kosti Ferdovi) chystáme společenské posezení u sesazených stolu v jídelně, každý dodává nějakou tu pochutinu a hody jsou přímo lukulské (zde největší úspěch zaznamenává Pavlino vánoční cukroví, mezi víny budí zaslouženou pozornost loňské pozdní sběry). Přijel i náš bývalý primáš a polañák Jirka B., se kterým je opravdu legrace. Zábava nevázne ani jinak, přes absenci jakéhokoliv hudebního nástroje zpíváme vesele i vážně, vyprávějí se vtipy a historky, dojde i na cizojazyčný repertoár a kramářské písně. Máme sami k dispozici celou budovu, tak se nemusíme nijak omezovat.

Ráno již nikdo nedoufá, že by se mohla situace otočit, a mnozí rovnou balí a odjíždějí. Nám se ještě nechce, s Yvonou a Zdeňkem S. (kteří se nám podřizují, poněvadž je vezeme do Brna) vyrážíme na další pěší výlet, navštívujeme blízkou farmu saňových psů našich dávných přátel z doby společného závodění. Bereme to dál po silnici i po polích, balancujeme po posledních zmrzácích, kolem rybníka Sýkovce a zpět – také naložit. Nakonec to nebylo špatné.

Chceme se stavit ještě v Novém Městě, užít něco kultury a navštívit Horácké muzeum – jenže ouha, v neděli zavřeno, tak aspoň obejdeme kolem Štursova „Raněného“ náměstí s kostelem vyzdobeným krásnými sgrafity. Po delší rozvaze vyjíždíme ještě směrem k Veselému kopci do naší oblíbené - 280 let staré - hospůdky ve Svobodných Hamrech. Ani tentokrát nezklamala. S hojivým plástem na duši i v žaludku vyrážíme směrem na jihovýchod, cestou ještě kupuji v jednom domku lahodný lesní med z Vysočiny (jak stojí na poutači u silnice) – pro vzpomínku.

Podél cesty pučí lednové kočičky...

Tak snad napřesrok !

Jiřina Lacinová

Názory, diskuse, polemiky

Jen pár vět

I náš Krůžkozor potřebuje trochu času ke shromáždění příspěvků a posléze k vytisknutí. Stalo se, že článek o oslavě osmdesátin Ing. A. Bartošíka byl odevzdán týden po akci. Než vyšel, něco podstatného z něj už neplatilo. Vysvětlení je jednoduché: nemusím se jen těšit, až na mne dojde řada se čtením malé knížky o Zlechovjanech. Jako někteří další zájemci, i já mám svůj výtisk. Je to milé a ještě i touto cestou děkujeme, Tonečku!

-JA-

Rozporuplný přístup k verbuňku

Pod tímto názvem uveřejnil svůj článek v lednovém čísle Malovaného kraje cimbalista a zpěvák Pavel Petržela z Vracova. Upozorňuje v něm naši folklorní veřejnost na nebezpečný nešvar (skoro by se chtělo říci virus), který lze v posledních letech pozorovat na zábavách či besedách u cimbalu při hraní a tanci verbuňku. Ačkoliv je verbuňk jasně definován jako čistě mužský individuální taneční projev, jistě jste mnozí viděli situace, kdy se při přehrávkách nahnou před muziku „rozjuchaná“ děvčata a v kolečku potom předvádějí něco, co připomíná špatné karičky.

Jak konstatuje autor článku, smutné je to, že takovýmto produkcím často přihlížejí vedoucí souborů mnohdy vysílající své verbíře do regionálních soutěží ve verbuňku a nenajde se téměř nikdo, kdo by takové tanečky při verbuňku odsoudil nebo jim přímo na místě zabránil (tuto výtku беру částečně i na sebe, neboť musím přiznat, že jsem byl již také svědkem takového „svěrázného“ tančení verbuňku děvčaty a produkci jsem na místě nezarazil – jako přesporní návštěvník jsem na to snad ani neměl právo, nicméně mi to vždy připadalo nepatřičné a nepřijatelné).

Podle Petržely zde zbývá jediné: „Trpělivě, ale důsledně a velmi důrazně působit jak na soubory, tak na jejich vedení a v neposlední řadě na již zmiňované „tanečnice“ divokých koleček, aby nepoškozovaly to, co se po mnoha letech práce několika generací tanečnicků podařilo dotáhnout až k mezinárodnímu uznání“.

Jak známo, byl verbuňk zařazen UNESCEM do nehmotného kulturního dědictví lidstva, na čemž měl svůj nemalý podíl i náš bývalý dlouholetý starosta Jan Miroslav Krist.

V závěru článku autor upozorňuje, že je možné každý získaný titul či ocenění stejně rychle, nebo i rychleji ztratit. Pokud se nepodaří verbuňk před uvedenými nešvary ochránit, nezaslouží si tento mužský tanec své zařazení do kulturního dědictví, ale v prvé řadě si to nezasloužíme my sami. Apeluje proto na všechny vedoucí souborů, příznivce, členy porot, tanečnický a tanečnice: „Proces zařazení verbuňku pod záštitu UNESCO byl zdoluhavý a náročný. Dokažme, že byl správný a že si ho zasloužíme. Takové uznání pro tak malou zemi jako je naše, či dokonce jen pro několik jejich regionů, je téměř malý zázrak a hlavně velký dar. A s dary se má zacházet s úctou. Když ji k oceněnému tanci neprojevíme my, kdo tedy?“

K celé záležitosti bych chtěl na závěr ještě dodat, že jsem velmi rád, že se uvedený nešvar zatím neobjevil na besedách našeho krúžku. Věřím, že tomu tak bude i v budoucnu.

M.H.

Malovaný kraj

V lednu vyšlo letošní první číslo časopisu Malovaný kraj. S potěšením mohu konstatovat, že mě v něm zaujalo hned několik zajímavých článků, svědčících o jeho velmi dobré obsahové úrovni.

V historickém pohledu na spolkový život města Břeclavi popisuje Ladislava Šuláková vznik a činnost Slováckého krúžku ve Staré Břeclavi od r. 1945 do začátku 50. let. Jeho členové přispěli velkým dílem k znovupostavení Boží muky za „Starú Břeclavú“ v r. 1949.

Článek Aleny Káňové „Podluží a náboženské poutě“ seznamuje čtenáře s jedním z významných projevů současného náboženského života na Podluží, kterým je účast věřících na poutích. Jako příklad uvádí charvátskou obec Hlohovec, kde je dodnes velmi silný náboženský život přímo související s udržováním národopisných tradic a rozšířeným nošením místního kroje.

Josef Jančář se ve svém článku „Folklorismus a soudobá kultura“ zamýšlí nad souvislostmi mezi tradiční lidovou kulturou, lidovou kulturou současnosti a s ní souvisejícím folklorismem. Konstatuje, že folklorismus „jako výraz povědomí o souvislostech dějin a současnosti do jisté míry nahrazuje žádoucí atmosféru posvátnosti proti soudobé bezduché sekularizaci a přispívá k různorodosti kulturně společenských aktivit proti jejich globálnímu pojetí.“

O článku Pavla Petržely „Rozporuplný přístup k verbuňku“ se podrobněji zmiňuji na jiném místě tohoto Krúžkozoru.

O hudební tradici hrubovrbeckých Ňorků podává fundovanou informaci Petr Mička. Dokládá rodovou posloupnost tohoto primášského rodu od poloviny 19. století, kdy se jako první známý muzikant objevuje Jan Ňorek I. Větší pozornost je však v článku věnována Janu Ňorkovi III., za jehož éry ve 30. a 40. letech se muzika dostala na nejvyšší úroveň. Zajímavostí bylo, že Ňorkova muzika hrála vždy jen jako hudecká, cimbál se v ní nikdy neujal. Zato běžnou součástí se staly žesťové nástroje trubka a křídlovka k zesílení zvuku muziky při tanečních zábavách. Ve spojení s tradiční hudeckou sestavou tvořily „štrajch“.

V závěru svého článku vyjadřuje autor politování nad tím, že „v dnešní době stylizovaného a často až akademického folklorismu již stěží nalezneme muziku podobného stylového charakteru a tak vyhraněného originelu“.

K tomu dodávám, že přece jen jedna taková „pravokořená“ muzika na Hornácku existuje, a tou je právě muzika Petra Mičky.

V nově zřízené rubrice o cimbálových muzikách Slovácka představuje Magdalena Múčková cimbálovou muziku Jožky Severina z Kostic.

Co říci závěrem? Snad jen to, že je velmi dobře, že v dnešní době tuhé komercializace ještě takovýto časopis může vycházet. Kromě šéfredaktorky Dr. Kovaříkové, redaktora Mgr. Urbančíka a celé řady kvalitních přispěvatelů na tom mají velkou zásluhu sponzoři z řady měst a obcí Jihomoravského a Zlínského kraje společně s některými zde působícími podniky. Važme si toho a dle možnosti časopis podporujme. Nejlépe tím, že se staneme jeho předplatiteli.

M.H.

Ostatní

Usnesení valné hromady Slováckého krúžku v Brně ze dne 16. 1. 2008

VH bere na vědomí:

- zprávu o hospodaření za r. 2007 hospodářky Romany Ningerové
- revizní zprávu za r. 2007 revizora Josefa Kučery
- zprávu o činnosti starosty Václava Štěpánka s navrženými diskusními tématy
- volbu stárků: stárek   stárka
  1. Jiří Kroulík   Eliška Pospíšilová
  2. Jiří Záblatzký   Zuzka Karpíšková
  3. Jakub Kroulík   Jana Lojková
- převzetí role archivářky a knihovnice Zdenou Kristovou

VH uděluje:

- hospodářce Romaně Ningerové absolutorium,

VH schvaluje:

- rámcový plán činnosti na r. 2008 přednesený Zdeňkem Fajbusem
- rozpočet na r. 2008
- zpracování smysluplných změn do návrhu stanov (Linhart, Smělík)

VH ukládá výboru:

- postoupit návrh stanov k registraci na Ministerstvo vnitra ČR
- pokračovat ve výběrovém procesu na logo Krúžku zveřejněním 3 předložených návrhů v Krúžkozoru a v následné besedě provést výběr loga
- ukládá provedení subscripce (přijetí závazných objednávek) pro plánované vydání Poláčkových zpěvníků
- počínaje květnovou besedou prezentovat jednotlivá čísla programu na oslavu stého výročí založení Krúžku

VH ukládá svým členům:

- v roce stého výročí založení Krúžku platit na besedách vstupné

VH doporučuje svým členům:

- platbu mimořádného příspěvku k zajištění nákladů na oslavu stého výročí založení Krúžku (doporučená výše: pracující 200,-Kč, studenti a důchodci 100,-Kč, vyšší příspěvek vítán)

Usnesení bylo schváleno v 19.30 hod

Za návrhovou komisi: Yvona Janošíková

Česká Miss je opět ze Slovácka

Novou Českou Miss 2008 se stala osmnáctiletá středoškolačka – kosmetička, brunetka Eliška Bučková ze Strážnice na Hodonínsku. Vítězce předal šerpu předseda poroty, legendární francouzský herec Alain Delon. Vítězka převzala korunku od loňské vítězky Lucie Hadašové, studentky práv, rovněž ze Strážnice (viz článek Nejkrásnější dívky jsou ze Slovácka, Krůžkozor č. 75). Titul první vicemiss získala studentka Hana Svobodová (19) ze Zadního Zhořce na Vysočině, třetí místo v soutěži patří studentce Elisavet Charalambidu (22) z Brna.

VL

Tma

Po léta se nám tvrdilo, že žárovky vyzařují světlo. Poslední výzkumy však ukázaly, že je tomu jinak. Žárovky nevyzařují světlo, ale zato pohlcují tmu. Proto se jim správně má říkat pohlcovače tmy. Teorie pohlcovačů tmy dokazuje, že tma má hmotnost a je těžší a rychlejší než světlo. Základem teorie pohlcovačů tmy je tvrzení, že žárovky pohlcují tmu. Vezměme si pohlcovač tmy ve vašem pokoji. Jistě potvrdíte, že v jeho blízkosti je méně tmy než kdekoli jinde.

Čím větší pohlcovač, tím více tmy dokáže pohltnout. Pohlcovače na parkovišti mají mnohem větší kapacitu než pohlcovač ve vašem pokoji. Stejně jako všechny věci má pohlcovač tmy jen omezenou životnost. Jakmile se tmou naplní, nemá kam další tmu pohlcovat. To se projeví tmavou skvrnou, která je v plném pohlcovači jasně viditelná. Tma, kterou pohlcovače pohltnou, jde pak dráty do energetických závodů, které ji likvidují, obvykle za pomoci fosilních paliv.

Primitivním pohlcovačem tmy je i svíčka. Nová svíčka má knot bílý. Po prvním použití zjistíte, že v důsledku pohlcené tmy knot zčernal. Dáte-li do blízkosti fungující svíčky tužku, zčerná také. Je to proto, že kolem ní proudila tma do svíčky. Nevýhodou těchto primitivních pohlcovačů tmy je jejich omezený dosah.

Existují i přenosné pohlcovače tmy. V nich má žárovka příliš malý objem, a musí se do její blízkosti proto instalovat odkladiště tmy, lidově zvané baterie. Jakmile se odkladiště zaplní, musí se vyprázdnit nebo vyměnit; potom může pohlcovač opět fungovat.

Tma má hmotnost. Ta se projevuje třením při přechodu tmy do pohlcovače a toto tření pohlcovač zahřívá. Proto není radno dotýkat se pohlcovače v činnosti. Ještě větší problémy jsou u svíčky: hmota tmy do ní musí proniknout pevným knotem místo průhledného skla. Tím se uvolňuje ještě více tepla a není proto vhodné sahat ani na fungující svíčku. Zahřívání pracujícího pohlcovače je pochopitelné. Stlačujete-li plyn, zahřívá se - a stejně se zahřívá i tma stlačovaná do drátů žárovky.

Tma je těžší než světlo. Plavete-li těsně pod hladinou, vidíte kolem dostatek světla. Ponořujete-li se hlouběji a hlouběji, všimnete si, že je kolem stále větší tma. Ve velké hloubce je tma úplná. To je proto, že těžší tma klesá ke dnu a lehčí světlo zůstává nahoře. Proto se také světlo a lehký v angličtině (light) řekne stejně.

Zbývá ještě dokázat, že tma je rychlejší než světlo. Postavíte-li se v osvětlené místnosti před zavřenou skříň a otevřete pomalu dveře, uvidíte světlo pomalu pronikat dovnitř. Tma je však tak rychlá, že ji nikdy nevidíte prchat ze skříň ven. Až tedy příště uvidíte žárovku, nezapomeňte, že to není světelný zdroj, ale naopak pohlcovač tmy.

Text zaslal astronom Jiří Grygar s poznámkou: geniální text, souhlasím.

Obrazová příloha

Zase šlapeme „po svých i cizích“

nádraží Silůvky

foto: PhDr. Jiřina Lacinová

jinovatka

foto: PhDr. Jiřina Lacinová

Drapte, drapte...předvečer Tří králů

přivítání

foto: PhDr. Jiřina Lacinová

dračky

foto: PhDr. Jiřina Lacinová

Skoroběžkový víkend na Třech Studních

u rybníka

foto: PhDr. Jiřina Lacinová

večírek

foto: Karel Tůma